

AFBEELDING 1. | Het Muschelkalkmuseum van Ingelfingen.

Het Muschelkalkmuseum van Ingelfingen

HENK OOSTERINK
 HORTENSIALAAN 64, 7101 XH
 WINTERSWIJK, 0543-513737
 HW.OOSTERINK@HETNET.NL

Het Muschelkalkmuseum van Ingelfingen, geleid door Dr. h.c. Hans Hagdorn, is voor fossielenliefhebbers zeker een bezoek waard (Afb. 1). Ingelfingen ligt in het dal van de Kocher, een zijrivier van de Neckar. Het stadje ligt in het noordelijke deel van Baden-Württemberg in een fraai wijnbouwgebied van Duitsland, ongeveer 40 kilometer ten oosten van Heilbronn. De collectie van het museum bestaat hoofdzakelijk uit Triasvondsten, zoals de museumnaam feitelijk al aangeeft. Een nog betere naam zou "Triasmuseum" zijn, omdat er fossielen worden geëxposeerd uit het gehele Trias-tijdperk, en niet alleen uit de Muschelkalk-periode. Het is niet zo verwonderlijk, dat zich juist in deze steek een dergelijk museum bevindt, omdat dit gebied, Hohenloh genaamd, veel Triasafzettingen heeft.

AFBEELDING 2. | Vitrine met Trias-ammonieten (ceratieten).

AFBEELDING 3: | *Encrinurus liliiformis* (kelken).

AFBEELDING 4. | *Mastodonsaurus giganteus* (schedel).

Het museum is, na zo'n kleine tien maanden gesloten te zijn geweest, op 25 juli 2009 weer heropend. De collectieruimte werd tijdens de sluiting nagenoeg verdubbeld. Het Muschelkalkmuseum moet niet worden gezien als een "Heimatmuseum", maar als een gespecialiseerd natuurhistorisch museum met fossielen en wetenswaardigheden uit de leefwereld van acht miljoen jaar Triasgeschiedenis (Afb. 2). Het is daarmee, althans voor de Trias, één van de belangrijkste musea in Europa.

Wetenschappelijk onderzoek

Een belangrijk aspect voor het museum en met name voor Hans Hagdorn is het onderzoek naar de diversiteit en ontwikkeling van de stekelhuidigen, zoals zeelieles (Afb. 3), zeesterren, zee-egels en slangsterren. Het logo van het museum verwijst daar zelfs naar. Bij dat onderzoek gaat het echter niet alleen om Europese vondsten, maar bijvoorbeeld ook om zeelielevondsten uit China.

Verder wordt vanuit het museum onderzoek verricht aan de paleo-ecologie en de verfijning van de Trias-stratigrafie in centraal Europa. Een voorbeeld is de invoering van de Vossenveld Formatie voor het gebied rond Winterswijk, Twente en aansluitend Münsterland door de "Subkommission Perm/Trias" van de "Deutsche Stratigraphische Kommission (DSK)". Hans Hagdorn is hier in het bijzonder bij betrokken.

Een belangrijke stichting voor het Muschelkalkmuseum is de "Friedrich von Alberti-Stiftung" van Muschelkalkbedrijven in het Hohenloh-gebied. Zij ondersteunt het paleontologisch onderzoek van het museum en zijn wetenschappers met onder andere de "Alberti-Preis", waaraan een geldbedrag van € 10.000 is verbonden.

Sauriërs

Zoals al vermeld, is het museum van 300 m² uitgebreid naar zo'n 600 m² door de ingebruikname van de twee bovenverdiepingen. Hier is nu de indrukwekkende verzameling van "Deutschlands Saurierkönig", Werner Kugler uit Crailsheim, ondergebracht. Prachtig geprepareerde schedels, tanden en skeletdelen van onder meer de *Mastodonsaurus* (Afb. 4) uit de Lettenkeuper (= Laat-Trias) zijn overzichtelijk geëxposeerd. Reconstructies van sauriërs en pantseramfibieën in hun leefgebied geven een goed beeld van de toenmalige wereld.

Tot de bezoekers horen geïnteresseerden en studenten in de aardwetenschappen, fossielenverzamelaars, maar natuurlijk ook "gewone" natuurliefhebbers. Van harte aanbevolen!

Adres en contact

Het Muschelkalkmuseum bevindt zich aan de Schloss-Strasse 3, 74653 Ingelfingen. Het is geopend op zaterdag van 14.00 uur tot 17.00 uur en op zondag van 10.30 uur tot 16.00 uur. Van mei tot en met oktober ook op woensdag van 15.00 uur tot 17.00 uur. Rondleidingen (op afspraak) en verdere informatie: telefonisch bereikbaar (vanuit Nederland): 0049 7940130922; tijdens openstelling 0049 794055964. Zie ook www.muschelkalkmuseum.de.

LITERATUUR

Hagdorn, H., 2004.

Muschelkalkmuseum Ingelfingen. Edition Lattner, Heilbronn. 88 pp.

Hagdorn, H., 2010:

Museumsportrait: Das Muschelkalkmuseum Ingelfingen.

Fossilien 1: pp. 56-59.

